

DEFINICJE

Lider projektu – pełnoletni mieszkaniec Wrocławia, który złożył projekt do WBO.

Projekt WBO – pomysł na projekt inwestycyjny, zgłoszony do WBO na przeznaczonym do tego celu formularzu. Każdy projekt ma jednego lidera.

Weryfikacja – weryfikacja formalna pod względem zgodności z prawem i zasadami WBO. Weryfikacja ma na celu wyłonienie projektów, które są możliwe do realizacji w ramach WBO oraz ewentualną identyfikację wad, które należy poprawić. Weryfikacja prowadzona jest przez właściwe merytorycznie jednostki Urzędu Miejskiego Wrocławia i trwa od chwili zgłoszenia przez lidera projektu do zarekomendowania Prezydentowi Wrocławia listy projektów poddanych pod głosowanie. Weryfikacja jest dwuetapowa a okres konsultacji między I a II jej etapem daje szansę liderom na poprawienie projektów oraz omówienie przyczyn negatywnej weryfikacji.

Mieszkaniec Wrocławia – zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym w konsultacjach społecznych na terenie gminy mogą brać udział jej mieszkańcy. Mieszkańcem Wrocławia jest każdy, kto przebywa we Wrocławiu z zamiarem stałego pobytu.

Rejon WBO – grupa od 2 do 6 sąsiadujących ze sobą osiedli określonych w załączniku nr 2. Dla każdego rejonu zarezerwowana jest jednakowa kwota, w ramach której realizowane będą projekty rejonowe zgłoszone na danym terenie. Rejony WBO są określone w momencie ustalania zasad danej edycji wyłącznie na potrzeby Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

Ogólnodostępność – projekty WBO muszą zakładać powstanie ogólnodostępnych, otwartych inwestycji, z których korzystać będą wrocławianie.

Projekt inwestycyjny – projekt, w wyniku którego powstaje infrastruktura leżąca na terenie Gminy Wrocław, z zastrzeżeniem pkt. I.3.

Budżet obywatelski na zabytki - oddzielna od WBO kwota przeznaczona na opiekę nad obiektami dawnymi które zlokalizowane są lub były w przestrzeni wspólnej Wrocławia. Nabór, weryfikacja i głosowanie na projekty odbywa się w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego jako dodatkowa kategoria projektów.

ZASADY WBO 2018

I. ZASADY OGÓLNE

1. Suma środków przeznaczonych na realizację projektów w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2018 wynosi 25 mln PLN.
  2. Suma środków przeznaczonych na realizację projektów w ramach budżetu obywatelskiego na zabytki 2018 wynosi 250 tys. PLN.
  3. W ramach WBO 2018 realizowane są projekty:
    - a) inwestycyjne, dotyczące mienia gminnego bądź zlokalizowane na terenach gminnych, z uwzględnieniem zapisów pkt. I.4. oraz II.2.i);
    - b) które mogą być zrealizowane w roku budżetowym 2019;
    - c) ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców Wrocławia.
  4. Projekty powinny dotyczyć mienia gminnego, chyba że Gmina Wrocław posiada uzgodnienia lub wiedzę odnośnie możliwości ich uzyskania, warunkujące możliwość zainwestowania pieniędzy miejskich w mienie nienależące do Gminy.
  5. W ramach WBO 2018 nie mogą być realizowane projekty:
    - a) których szacunkowy koszt realizacji przekracza progi kwotowe określone w pkt. I.9 , I.10 i II.4;
    - b) dotyczące wykonania wyłącznie dokumentacji projektowej;
    - c) sprzeczne z przyjętymi strategiami i programami Gminy Wrocław;
    - d) których cel i treść w nich zawarta dotyczy przejawów, zjawisk, zachowań uznawanych powszechnie za społecznie naganne, wulgarne, obsceniczne, obraźliwe;
    - e) niezgodne z zakresem opisanym w pkt. I.3.;
    - f) dotyczące wyłącznie infrastruktury podziemnej;
    - g) które wymagają stałej obsługi, zarządu, korzystanie z których wymaga wnoszenia opłat przez użytkowników, w inny sposób generują wysokie koszty utrzymania;
    - h) dotyczące bieżących remontów istniejącej infrastruktury będącej w utrzymaniu Gminy Wrocław i jej jednostek organizacyjnych;
    - i) dotyczące więcej niż 10 lokalizacji na terenie miasta.
  6. W ramach WBO 2018 zgłaszać można projekty:
    - a) ogólnomiejskie – dotyczące więcej niż jednego rejonu;
    - b) rejonowe – zlokalizowane i adresowane do mieszkańców konkretnego osiedla lub kilku osiedli znajdujących się w jednym z rejonów WBO, mapa z podziałem na rejony stanowi załącznik nr 1 do zasad;
    - c) zabytkowe – dotyczące obiektów dawnych na terenie całego Wrocławia.
  7. O tym, czy projekt jest ogólnomiejski czy rejonowy decyduje lider, kategoria może być jednak zmieniona w drodze weryfikacji projektu.
  8. Środki przeznaczone na realizację projektów w ramach WBO 2018 zostaną rozdzielone równo pomiędzy 14 rejonów, co oznacza kwotę 1,5 mln PLN na każdy rejon. Celem podziału jest równomierne rozłożenie inwestycji na mapie miasta oraz zachęcenie do współpracy mieszkańców, zawiązywania koalicji oraz tworzenia lokalnych strategii i partnerstw.
  9. Środki przeznaczone na projekty:
-

- a) w 14 rejonach – łącznie 21 mln PLN;
  - b) ogólnomiejskie – łącznie 4 mln PLN, przy czym maksymalna wartość projektu ogólnomiejskiego to 1 mln PLN;
  - c) budżet obywatelski na zabytki – 250 tys. PLN.
10. Projekty w rejonach podzielone są na dwa progi kwotowe:
- a) projekty małe: do 250 tys. PLN;
  - b) projekty duże: do 750 tys. PLN.
11. Kwota 1,5 mln PLN przeznaczona na jeden rejon jest dzielona w następujący sposób:
- a) 750 tys. PLN – na projekty małe;
  - b) 750 tys. PLN – na projekty duże.

II. BUDŻET OBYWATELSKI NA ZABYTKI

1. Celem budżetu obywatelskiego na zabytki jest opieka nad dziedzictwem kulturowym Wrocławia i utrwalenie jego wartości poprzez odnowienie, rewaloryzację, zabezpieczenie lub odtworzenie obiektów dawnych, które zlokalizowane są lub były w przestrzeniach wspólnych miasta.
2. Obiekt dawny:
  - a) nie może być wpisany indywidualnie do rejestru zabytków;
  - b) nie może znajdować się na budynku wpisanym do rejestru, bądź stanowić element jego wyposażenia czy inwentarza;
  - c) nie może być obiektem ruchomym znajdującym się w zbiorach prywatnych;
  - d) może być ujęty w Gminnej ewidencji zabytków Wrocławia, założonej Zarządzeniem nr 12549/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 listopada 2014 r. (<http://uchwały.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=12549/14>);
  - e) może znajdować się w obrębie zabytkowego zespołu budowlanego lub historycznego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków;
  - f) musi być zlokalizowany w granicach administracyjnych Wrocławia;
  - g) musi w widoczny sposób kształtować przestrzeń wspólne miasta;
  - h) musi posiadać wartości zabytkowe oraz sentymentalne dla lokalnej społeczności;
  - i) może być w posiadaniu Gminy Wrocław; w innym przypadku niezbędna będzie zgoda właściciela lub posiadacza na zaplanowane działania (np. wspólnoty mieszkaniowej).
3. Obiekt dawny może być w szczególności:
  - a) detalem architektonicznym;
  - b) dekoracją malarską;
  - c) pomnikiem lub rzeźbą.
4. Koszt jednego projektu nie może przekroczyć 100 tys. PLN.
5. Odtworzenie powinno dotyczyć udokumentowanych obiektów dawnych; możliwość ich realizacji uzależniona jest od stanu wiedzy dotyczącej ich wyglądu oraz technologii użytych do ich wykonania.
6. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków będzie weryfikowało w szczególności:

- a) czy obiekt kształtuje nieprzerwanie przestrzenie wspólne miasta;
- b) znaczenie obiektu dla dziedzictwa kulturowego miasta;
- c) posiadane przez obiekt wartości zabytkowe;
- d) stan zachowania obiektu;
- e) formalne i techniczne możliwości realizacji projektu.

III. ZGŁASZANIE PROJEKTÓW

1. Projektem określa się pomysł do WBO składany przez lidera. Dopiero z chwilą wybrania go do realizacji, właściwe merytorycznie jednostki zlecają opracowanie dokumentacji projektowej.
2. Projekt może zgłosić jedna osoba – lider projektu, z którym będą ustalane zmiany dotyczące zakresu danej inwestycji aż do momentu jej zrealizowania. Zgłoszenie odbywa się poprzez wypełnienie formularza.
3. Projekty mogą być zgłaszane przez osoby pełnoletnie.
4. Formularz zostaje udostępniony 8 stycznia 2018 r.; w formie formularza elektronicznego oraz dokumentu PDF – na stronie wroclaw.pl/wbo.
5. Wypełniony wniosek można złożyć w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza dostępnego na stronie wroclaw.pl/wbo lub przekazać go na adres: Biuro ds. Partycypacji Społecznej ul. G. Zapolskiej 4, 50-032 Wrocław.
6. W przypadku przesłania formularza w formie elektronicznej całkowita wielkość załączników (format PDF, DOC, PNG lub JPG) nie może przekraczać 10 MB.
7. Ostateczny termin nadsyłania formularzy projektowych oraz wszelkich załączników do formularzy upływa 18 lutego 2018 r. W przypadku wysyłki pocztą tradycyjną liczy się data stempla pocztowego.
8. Lider może wyrazić zgodę na podanie swojego imienia i nazwiska do publicznej wiadomości.
9. Lider, załączając do projektu materiały graficzne, powinien je zanonimizować pod kątem danych osobowych oraz złożyć oświadczenie, że to on jest ich właścicielem i wyraża zgodę na ich opublikowanie albo podać źródło ich pochodzenia. W przeciwnym wypadku załączniki nie znajdą się na stronie projektu.
10. Formularze niespełniające wymogów formalnych lub przekazane po terminie nie są procedowane w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2018.
11. Wszystkie przesłane formularze zostają opublikowane na stronie wroclaw.pl/wbo do 26 lutego 2018 r.
12. Za treść opisaną w projektach odpowiada lider. Biuro ds. Partycypacji Społecznej zastrzega sobie jednak prawo do ingerowania w nią w celu zapewnienia rzetelnego opisu danego projektu.
13. W przypadku projektów zgłaszanych na terenach rolnych, które wymagają odpłatnego wyłączenia z produkcji rolnej, całkowity koszt odrolnienia stanowi jedną ze składowych szacunkowych kosztów realizacji inwestycji.
14. W kosztorysie projektu muszą być uwzględnione koszty wykonania dokumentacji technicznej, a w wypadkach wskazanych przez zespół weryfikujący również przygotowanie koncepcji dla całego obszaru.

IV. WERYFIKACJA PROJEKTÓW

1. Weryfikację projektów pod kątem formalnym prowadzą właściwe merytorycznie komórki Urzędu Miejskiego Wrocławia pod kątem poprawności zaproponowanego przez lidera budżetu, lokalizacji projektu oraz zgodności z obowiązującym prawem oraz zasadami legalności i gospodarności, a także z zasadami WBO.
2. I etap weryfikacji trwa do 31 maja 2018 r. i kończy się poinformowaniem liderów o jej wynikach oraz zaproszeniem ich na spotkania konsultacyjne.
3. W przypadku wyrażenia opinii do projektu przez właściwą radę osiedla w formie uchwały, jest ona zamieszczana na stronie projektu na stronie wroclaw.pl/wbo. Wskazana opinia rady osiedla nie jest wiążąca.

V. KONSULTACJE I OSTATECZNA WERYFIKACJA PROJEKTÓW

1. Spotkania konsultacyjne z udziałem pracowników komórek merytorycznych Urzędu Miejskiego Wrocławia i liderów projektów odbywają się w co najmniej 14 rejonach Wrocławia.
2. Spotkania konsultacyjne z liderami projektów mają na celu umożliwienie liderom odniesienia się do wyników weryfikacji oraz naniesienia istotnych zmian do projektów (dotyczy elementów zakwestionowanych w trakcie weryfikacji projektów, które uniemożliwiają realizację projektu w całości lub w części).
3. Jeśli informacje uzyskane w trakcie spotkania są dla lidera niewystarczające, może on je pogłębić w późniejszym czasie, nie później jednak niż do 8 lipca 2018 r.
4. Wnoszone przez lidera modyfikacje projektu nie mogą dotyczyć równocześnie zmiany zakresu projektu oraz jego lokalizacji.
5. Liderzy projektów mogą na tym etapie podjąć decyzję o wycofaniu projektu, modyfikacji zakresu lub połączeniu projektów zbliżonych zakresem w jeden projekt.
6. Jeżeli projekt zostanie zweryfikowany pozytywnie z uwagami, a lider nie wniesie poprawek na przeznaczonym do tego formularzu, projekt może zostać poddany pod głosowanie w kształcie zaproponowanym podczas weryfikacji przez zespół weryfikujący.
7. Jeżeli lider nie skorzysta z możliwości naniesienia istotnych poprawek, bez których nie ma możliwości realizacji projektu, jego projekt może zostać zweryfikowany negatywnie.
8. Spotkania konsultacyjne pełnią również funkcję forum dyskusji o projektach i potrzebie ich realizacji z zainteresowanymi mieszkańcami. Z tego powodu mają charakter otwarty a informacja o dacie ich odbycia jest przekazywana mieszkańcom.
9. Termin złożenia poprawionych projektów oraz załączników upływa 8 lipca 2018 r.
10. Poprawione przez liderów projekty poddawane są ponownej weryfikacji w zakresie wprowadzonych do nich zmian.
11. Zweryfikowane projekty przekazywane są, wraz z opinią właściwych jednostek Urzędu Miejskiego Wrocławia, Wrocławskiej Radzie ds. Budżetu

Obywatelskiego, powołanej zarządzeniem przez Prezydenta Wrocławia (<http://uchwaly.um.wroc.pl/uchwala.aspx?numer=231/15>).

12. Wrocławska Rada ds. Budżetu Obywatelskiego rekomenduje Prezydentowi Wrocławia listę pozytywnie zweryfikowanych projektów w terminie do 24 sierpnia 2018 r.

13. Ostateczne poprawki na liście pozytywnie zweryfikowanych projektów (wycofanie, połączenie projektu, zmiana nazwy itp.) są możliwe nie później niż w ciągu 2 tygodni od zarekomendowania listy Prezydentowi Wrocławia.

VI. GŁOSOWANIE

1. Głosowanie jest końcowym etapem wyboru projektów do realizacji w ramach konsultacji społecznych Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2018.

2. Jeśli Prezydent Wrocławia lub Rada Miejska Wrocławia nie postanowi inaczej, głosowanie planowane jest pomiędzy 14 września a 1 października 2018 r.

3. W ramach ogłoszonych konsultacji mieszkańcy mogą głosować na wybrane przez siebie projekty:

- a) w formie elektronicznej, poprzez osobiste wypełnienie formularza dostępnego na stronie internetowej wroclaw.pl/wbo;
- b) w zorganizowanych na terenie miasta punktach konsultacyjnych, na przeznaczonych do tego celu osobiście wypełnionych formularzach.

4. Prawo do udziału w głosowaniu ma każdy mieszkaniec Wrocławia, który ukończył szesnaście lat.

5. Głosowanie na projekty nie jest poddane rejonizacji. Można oddawać głos lub głosy na wybrany projekt (projekty) z dowolnego rejonu. Nie ma obowiązku głosowania na projekty rejonowe występujące w miejscu zamieszkania głosującego.

6. Głosowanie jest aktem jednorazowym. Można głosować na maksymalnie 5 projektów: 2 rejonowe, 2 ogólnomiejskie i 1 z kategorii budżetu obywatelskiego na zabytki. Projekty rejonowe nie muszą dotyczyć tego samego rejonu. Głosujący osobiście wybiera po jednym projekcie rejonowym z dwóch różnych progów kwotowych (mały, duży), dwa projekty z puli ogólnomiejskiej i jeden z puli projektów zabytkowych. Nie można głosować na 2, 3 lub 4 projekty z tego samego progu kwotowego.

7. Na projekt musi zostać oddanych co najmniej 100 głosów, aby został skierowany do realizacji.

8. Wyniki głosowania są podawane do publicznej wiadomości po podliczeniu i weryfikacji głosów oddanych w formie elektronicznej i papierowej, nie później niż do końca października 2018 r.

VII. REALIZACJA PROJEKTÓW

1. Do realizacji są skierowane te projekty, które w danej grupie uzyskają największą liczbę głosów – do wyczerpania puli środków przeznaczonych na daną grupę.

2. Jeżeli po zakończeniu głosowania w rejonie w progu małym i dużym pozostają niewykorzystane środki, zostają one przekazane na realizację kolejnego projektu małego lub dużego według ilości uzyskanych głosów.
3. Jeżeli w którymś z rejonów pozostają środki niepozwalające na realizację kolejnego projektu zgodnie z zapisami pkt. VII.2., zostają one przekazane do puli środków przeznaczonych na projekty ogólnomiejskie.
4. Jeżeli kilka projektów uzyska tę samą liczbę głosów, a pozostała kwota nie umożliwia realizacji ich wszystkich, do realizacji rekomendowany jest projekt wyłoniony w drodze losowania na posiedzeniu Wrocławskiej Rady ds. Budżetu Obywatelskiego.
5. Dla projektu wybranego do realizacji, w porozumieniu z liderem, opracowana zostaje dokumentacja techniczna a następnie, po zakończeniu koniecznych procedur, projekt jest realizowany przez merytoryczną jednostkę. Lider jest informowany o stopniu zaawansowania projektu na każdym etapie jego realizacji. Koordynacją realizacji projektów zajmuje się Biuro ds. Partycypacji Społecznej.
6. Jeżeli na etapie opracowania dokumentacji technicznej okaże się, że faktyczne koszty realizacji uniemożliwiają realizację projektu za zarezerwowaną kwotę, projekt może zostać wycofany, a w jego miejsce zrealizowany zostanie kolejny projekt z największą liczbą głosów.
7. W przypadku wewnątrz podwórzowych oraz parków, po skierowaniu projektów do realizacji, zorganizowane zostaną dodatkowe, lokalne konsultacje, aby ich użytkownicy mogli wypowiedzieć się co do ostatecznego kształtu inwestycji.

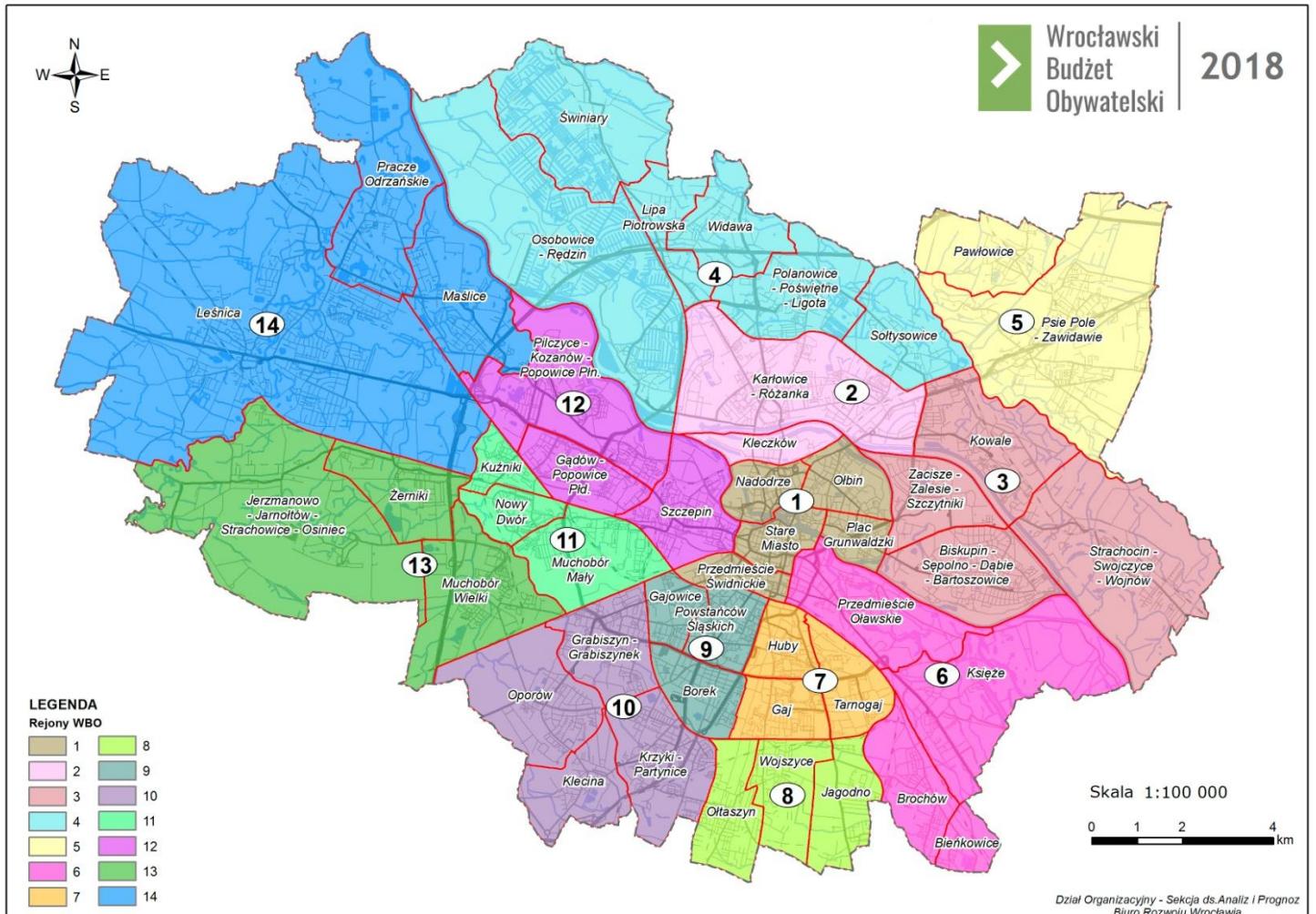
VIII. ZASADY WBO

1. WBO opiera się na umowie społecznej między Prezydentem Wrocławia, Radą Miejską Wrocławia i mieszkańcami.
2. Podstawą prawną do realizacji WBO są zapisy ustawy o finansach publicznych, ustawy o samorządzie gminnym, uchwały o konsultacjach ogólnomiejskich, uchwały budżetowej, regulaminu organizacyjnego UMW.
3. Zasady WBO podlegają corocznej ewaluacji i korekcie dokonywanej wspólnie z mieszkańcami.

Załączniki:

1. Mapa podziału Wrocławia na 14 rejonów
2. Ramowy kalendarz WBO 2018

Mapa podziału Wrocławia na 14 rejonów

Ramowy kalendarz WBO 2018

08.01 – 18.02.2018 – składanie projektów

19.02 – 31.05.2018 – weryfikacja złożonych projektów

01.06 – 30.06.2018 – spotkania konsultacyjne z liderami

01.06 – 08.07.2018 – składanie poprawionych projektów

09.07 – 24.08.2018 – weryfikacja poprawionych projektów

14.09 – 01.10.2018 – głosowanie na projekty WBO 2018